



1 SAMUEL

15

Sauls ongehoorzaamheid en zijn uitvluchten
om zich niet te bekeren.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-samuel/15

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Gods opdracht om Amalek uit te roeien	3 min	4
2	Sauls veldtocht en de gespaarde Kenieten	3 min	5
3	Saul spaart Agag en het beste vee	2 min	7
4	Gods berouw en de open toekomst	6 min	8
5	God spreekt in menselijke taal	4 min	11
6	Samuels verdriet en Sauls uitvluchten	2 min	14
7	Gehoorzamen is beter dan offers brengen	3 min	15
8	Zonde ontkennen in plaats van zich bekeren	2 min	17
9	De schuld op anderen afschuiven	3 min	19
10	Goede bedoelingen als excuus voor zonde	4 min	21
11	Opstandigheid, toverij en boze geesten	3 min	23
12	Sauls bekentenis om koning te blijven	3 min	24
13	Het koningschap wordt van Saul afgescheurd	3 min	26
14	Samuel voltrekt het oordeel over Agag	4 min	28

15	Verdriet om Saul en zijn gebrek aan berouw	3 min	30
----	--	-------	----

	Om verder te lezen		32
--	--------------------	--	----

1

Gods opdracht om Amalek uit te roeien

We gaan verder met het verhaal van Saul in 1 Samuel hoofdstuk 15. Hier zien we dat hij maar het verkeerde blijft doen. Hij lijkt altijd een godsdienstige motivatie te hebben voor wat hij doet. Tenminste, dat beweert hij. Maar hij begrijpt het gewoon niet. Hij beseft niet dat hij als koning precies moet doen wat de profeet van God hem opdraagt.

Toen zei Samuel tegen Saul: De HEERE heeft mij gezonden om u tot koning te zalven over Zijn volk, over Israël. Luister daarom nu naar de woorden van de HEERE. Zo zegt de HEERE van de legermachten: Ik heb acht geslagen op wat Amalek Israël aangedaan heeft, hoe hij zich tegen hem gekeerd heeft op de weg, toen hij uit Egypte kwam. Ga nu heen, en versla Amalek, en sla alles wat hij heeft met de ban. Spaar hem niet, maar dood hen van man tot vrouw, van kind tot zuigeling, van rund tot schaap, en van kameel tot ezel.

1 SAMUEL 15:1-3

Dit is een van die moeilijke gevallen. Er zijn niet veel gevallen waarin God Israël een bevolking tot het allerlaatste levende wezen laat uitroeien. De enige andere gevallen zijn eigenlijk die van de Kanaänieten, een volk waarover het oordeel was uitgesproken. En nu hebben we de Amalekieten. Bedenk dat dit in beginsel niet is zoals de islamitische jihad. De islamitische jihad komt in wezen hierop neer: 'Je bekeert je of je sterft.' Hier is het gewoon: 'Je sterft.' Bekering wordt niet aangeboden, omdat ze onder het oordeel vallen.

Zoals bleek, kon een Kanaäniet zich in het geval van de Kanaänieten wel bekeren, zoals Rachab. Rachab besloot dat ze de kant van Israël zou kiezen. Daardoor werd het oordeel dat haar volk en zij zouden hebben ondergaan, afgewend doordat zij zich

bekeerde. Maar daar was geen belofte over gedaan. Deze mensen werden niet met het zwaard tot bekering gedwongen. Ze werden uitgeroeid. Ze waren zo'n goddeloos volk dat God zei dat elk spoor van hun bevolking van de aardbodem moest worden verwijderd.

Dit waren de mensen die Israël als eersten aanvielen toen ze uit Egypte kwamen. Ze trokken alleen maar rond in de woestijn, op zoek naar een plek om te verblijven en een plek om voedsel en water te vinden. Ze waren daar nogal kwetsbaar. Deze plunderende, rondtrekkende Amalekieten besloten daar misbruik van te maken. Er staat eigenlijk dat ze een hinderlaag voor hen legden, of hen opwachtten. Er wordt ons namelijk verteld dat de Amalekieten van achteren waren gekomen en de zwakken en de langzamen onder hen één voor één hadden gedood, terwijl de stoet Israëlieten door de woestijn trok. Degenen die het langzaamst en het zwakst waren, waren degenen die door de Amalekieten werden gedood. Gewoon een verraderlijke daad. Er viel voor hen eigenlijk niet veel mee te winnen. Gewoon gemeen doen. Gewoon boosaardig en kwaadaardig en wreed zijn, en blijkbaar waren ze dat soort mensen. God zei:

Het is tijd dat ze niet meer bestaan. Dus ga je eropuit en roei je ze helemaal uit.

2

Sauls veldtocht en de gespaarde Kenieten

Saul riep het volk op en telde hen in Telaïm: tweehonderdduizend man voetvolk, en tienduizend mannen van Juda.

1 SAMUEL 15:4

Opnieuw wordt er om de een of andere reden onderscheid gemaakt tussen Israël aan de ene kant en Juda aan de andere kant.

Toen Saul bij de stad van Amalek kwam, legde hij een hinderlaag in het dal, en Saul liet tegen de Kenieten zeggen: Ga, ga weg, trek uit het midden van de Amalekieten, opdat ik u niet samen met hen wegvaag. Want u hebt goedertierenheid bewezen aan al de Israëlieten toen zij uit Egypte kwamen. Toen gingen de Kenieten weg uit het midden van de Amalekieten.

1 SAMUEL 15:5-6

De Kenieten waren, zoals je je herinnert, degenen die verwant waren aan de schoonvader van Mozes. Hij was een Keniet. Het was een volk dat zo'n beetje aan de randen van het grondgebied van andere volken woonde. Jaël was trouwens een Keniet, en Sisera, die Israël had aangevallen en nu voor Israël op de vlucht was, beschouwde haar als een neutrale partij. De Kenieten hadden zich niet bij Israël aangesloten en ook niet bij hun vijanden. Het waren mensen die daar in de omgeving woonden, in vrede met Israël, en meestal in vrede met iedereen. Er wordt ons verteld dat ze ook in vrede met de Syriërs leefden. Daarom had Sisera geen enkel vermoeden dat zij hem zou doden. Ze was duidelijk trouwer aan de Israëlieten dan aan zijn kant.

De Kenieten waren dus doorgaans op de hand van Israël, maar waren zelf geen Joden. Saul zei: 'Er wonen daar enkele Kenieten bij de Amalekieten. Laten we hen waarschuwen dat ze moeten vertrekken voordat we aanvallen.' Dat deden ze dus.

Saul versloeg de Amalekieten vanaf Havila tot in de richting van Sur, dat tegenover Egypte ligt.

1 SAMUEL 15:7

Dat is een groot gebied, helemaal tot aan wat wij het Sinäi-schiereiland zouden noemen, ten oosten van Egypte. Hij versloeg hen. De Amalekieten zaten daar in het zuidelijke gebied. Natuurlijk was dat ook waar ze Israël eerder hadden aangevallen,

daar op het Sinaï-schiereiland. Dat was dus zo ongeveer hun gebied. Ze bevonden zich niet in Israël, maar dit was een geval waarin God zei dat er hier nog een rekening openstond.

Toen ze Israël in de dagen van Mozes hadden aangevallen, had Mozes Israël onder het bevel van Jozua gemobiliseerd. Dat is het eerste wat we ooit over Jozua te weten komen: dat hij de leiding over het leger op zich nam. En ze vochten tegen de Amalekieten. Dat was de gelegenheid waarbij Mozes zijn handen omhooghield. Zolang zijn handen omhoog waren, had Israël de overhand. En wanneer zijn handen omlaaggingen, had Amalek de overhand, de Amalekieten. En toen rekenden ze af met de Amalekieten in dat gebied. Maar er waren blijkbaar verschillende groepen van hen, of ze hadden zich opnieuw verzameld. Waarschijnlijk waren veel Amalekieten tijdens die oorlog uiteengedreven en hadden ze het overleefd door te ontsnappen. Toen zwoer God een eed dat Hij voortdurend oorlog tegen de Amalekieten zou voeren en hen uiteindelijk zou vernietigen. Daar ging dit om.

3

Saul spaart Agag en het beste vee

Agag, de koning van de Amalekieten, greep hij levend, maar al het volk sloeg hij met de ban, met de scherpte van het zwaard. Maar Saul en het volk spaarden Agag, de beste schapen en runderen, en wat bijna het beste was, de lammeren en alles wat goed was. Zij wilden die niet met de ban slaan. Maar elk gebruiksvoorwerp dat waardeloos en vergaan was, sloegen zij met de ban.

1 SAMUEL 15:8-9

Dit is net als Achan, die een gouden staaf en een Babylonisch gewaad uit Jericho achterhield. Alles moest aan God worden gewijd door het te doden. Maar ze namen gewoon niet de moeite om te gehoorzamen. Ze lieten de koning in leven.

Waarom liet hij Agag in leven? Er wordt ons niet verteld waarom hij dat deed. Later geeft hij wel een reden waarom hij de dieren in leven liet. Of dat zijn werkelijke reden was of alleen een excuus dat hij verzon, weten we niet. Hoe dan ook, het werd niet aanvaard. Maar hij vermeldt nooit waarom hij Agag in leven liet.

Je zou kunnen denken: 'Nou, dat was een nogal menslievende daad.' Maar als hij zo menslievend was, waarom had hij er dan geen moeite mee om vrouwen en kinderen en alle anderen uit te roeien? Saul was beslist niet menslievend. Misschien had hij een bepaald idee over hoe koninklijke personen behandeld moesten worden. Misschien waren er ongeschreven regels die al bestonden, of hoopte hij een precedent te scheppen: dat koningen in een oorlog barmhartig behandeld zouden worden door hun tegenstanders als ze gevangen werden genomen. Hij was tenslotte zelf een koning. Voor hetzelfde geld zou hij op een dag gevangengenomen worden. Als hij een precedent schept door andere koningen te doden die hij overwint, dan zouden andere koningen er geen moeite mee hebben hem te doden als ze hem overwonnen. Misschien dacht hij dat het hem ooit voordeel zou opleveren als hij een soort onschendbaarheid voor koningen in oorlogstijd tot stand bracht. We weten het niet. Er staat nergens vermeld waarom hij Agag in leven liet. Maar hij liet niet alleen Agag in leven, maar ook een heleboel andere dieren die geschikt waren om te offeren en ook eetbaar waren.

4

Gods berouw en de open toekomst

Toen kwam het woord van de HEERE tot Samuel: Ik heb er berouw over dat Ik Saul tot koning aangesteld heb, omdat hij zich van achter Mij afgekeerd heeft en Mijn woorden niet uitgevoerd heeft. Samuel was hierdoor diep geschokt en hij riep de hele nacht tot de HEERE.

1 SAMUEL 15:10-11

Dit is het soort uitspraak in de Schrift dat enige steun biedt aan degenen die aanhangen wat de theologie van de open toekomst wordt genoemd. De opvatting van de open toekomst houdt in dat God weliswaar alles weet wat er te weten valt, maar dat

de toekomst nog niet vaststaat en nog niet gekend kan worden. Zij zouden zeggen dat God Zelf niet weet wat mensen zullen kiezen te doen voordat ze het doen.

Deze opvatting stuit veel mensen met een meer orthodoxe zienswijze tegen de borst. Want zeggen dat God niet weet wat mensen gaan doen voordat ze het doen, lijkt afbreuk te doen aan Gods alwetendheid. Het suggereert dat God niet alles weet. Maar degenen die de opvatting van de open toekomst aanhangen, en ik hoor daar niet bij, brengen daar heel redelijk tegen in dat zeggen dat God alwetend is, eenvoudig betekent dat Hij alles weet. Maar de toekomst is geen ding. De toekomst bestaat niet. Er is daar niets om te weten. De toekomst is niet iets. De toekomst bestaat niet totdat die aanbreekt. Daarom hoeft God de toekomst niet te kennen om te kunnen zeggen dat Hij alles weet. Net zoals Hij niets weet over paarse zebra's. Waarom? Omdat die er niet zijn. Ze bestaan niet, dus kan Hij niets over ze weten. En de toekomst bestaat niet. De toekomst vindt plaats zoals die plaatsvindt, zeggen zij.

Natuurlijk is er de augustijnse opvatting, die breder wordt aangehangen. God bevindt Zich als het ware in het eeuwige nu, en de toekomst is voor Hem even zichtbaar als het verleden of het heden. Dat is een filosofisch standpunt. De Bijbel leert het beslist niet, maar het is augustijns, en het zou waar kunnen zijn. Augustinus is degene die dat idee heeft ingevoerd, dat God Zich als het ware in het eeuwige nu bevindt. Hij leeft buiten de tijd, alsof tijd een plaats is waar je buiten kunt leven. Maar het idee is dat Hij Zich bevindt in een domein dat eeuwigheid heet, geen tijd, en dat Hij daardoor de toekomst kan zien.

De Bijbel vertelt ons beslist dat God de toekomst kent. Hij zegt dat niet met die woorden, maar laat het zien door Zijn vele voorspellingen over de toekomst en Zijn vermogen om te vertellen wat er gaat gebeuren. Maar de aanhangers van de open toekomst zouden zeggen: 'Nou, Hij weet wat Hij gaat doen, en niemand kan Hem tegenhouden om het te doen. Dus kan Hij met zekerheid voorspellen wat Hij gaat doen. Maar Hij weet niet met zekerheid wat iemand anders gaat doen.'

Zoals toen Samuel tegen Saul zei:

Maar Samuel zei tegen Saul: U hebt dwaas gehandeld. U hebt het gebod van de HEERE, uw God, dat Hij u geboden heeft, niet in acht genomen. Anders zou de HEERE uw koningschap over Israël voor eeuwig bevestigd hebben, maar nu zal uw koningschap geen stand houden. De HEERE heeft een man naar Zijn hart voor Zich uitgezocht, en de HEERE heeft hem de opdracht gegeven een vorst te zijn over Zijn volk, omdat u niet in acht genomen hebt wat de HEERE u geboden had.

1 SAMUEL 13:13-14

Het klinkt bijna alsof God één plan had en er toen achter kwam: ‘Nou, dat gaat niet lukken. Ik zal moeten overgaan op plan B.’

[Vertalersnoot: De spreker parafraseert Samuels woorden als: ‘Nu moet Hij iemand anders zoeken.’ De hierboven aangehaalde HSV zegt dat de HEERE al een man naar Zijn hart heeft uitgezocht. Zijn uitleg sluit hier aan op zijn eigen parafrase.]

Ze wijzen op zulke verzen in Genesis, waar staat dat God de zondvloed moest brengen toen de mens op aarde zo slecht was geworden. Er staat:

Toen kreeg de HEERE er berouw over dat Hij de mens op de aarde gemaakt had, en het bedroefde Hem in Zijn hart.

GENESIS 6:6

En hier zegt Hij:

Het doet Me verdriet dat Ik Saul koning heb gemaakt. Hij heeft zich van Me afgekeerd. Ik heb er spijt van.

Dit zijn dus enkele gegevens uit de Schrift waarmee rekening gehouden moet worden. Er zijn mensen die denken dat de Bijbel zelf leert dat God niet weet wat mensen gaan doen voordat ze het doen. En het maakt niet uit of Hij dat wel of niet weet, zeggen ze,

want Hij kan nog steeds winnen. Hij kan Zijn plannen nog steeds in vervulling laten gaan, wat mensen ook doen, omdat Hij slimmer en sterker is dan zij allemaal bij elkaar. Hij kan Zijn plannen dus nog steeds verwezenlijken. Daarom hoeft Hij niet te weten wat iedereen gaat doen om een bepaalde uitkomst te kunnen garanderen. Hij kan alles wat Hem wordt voorgelegd ten goede laten meewerken, ook al weet Hij misschien niet van tevoren waar iedereen mee zal komen.

Ik denk niet dat dit voldoende Bijbels te onderbouwen is. Maar vroeger vond ik het veel ketterser dan nu. Want ik besef dat er weliswaar Schriftgedeelten zijn waarin God de toekomst vertelt, maar dat er ook Schriftgedeelten zoals dit zijn, waarin Hij klinkt alsof Hij de toekomst niet kende. We moeten de hele Schrift erbij nemen en zeggen dat hier iets geheimzinnigs aan is. Ik weet niet echt hoe God de toekomst kent, maar Hij kent die wel. Maar waarom spreekt Hij dan soms op deze manier, alsof Hij die niet kende?

5

God spreekt in menselijke taal

Wij die geloven dat God de toekomst wel kent, zouden zeggen dat dit gevallen van antropomorfisme zijn. Daarbij wordt over God gesproken alsof Hij een mens is, en spreekt Hij alsof Hij een mens is. We kennen zulke gevallen in de Bijbel waarbij dat onbetwistbaar zo is. Toen Adam en Eva bijvoorbeeld gezondigd hadden en zich in de tuin verborgen hielden, zei God:

Waar ben je, Adam?

Alsof Hij het niet wist. En Adam zegt:

En hij zei: Ik hoorde Uw stem in de hof en ik werd bevreesd, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij.

GENESIS 3:10

En God zegt:

Wie heeft je verteld dat je naakt was?

Alsof God het niet wist. Hij spreekt alsof Hij het niet weet. Maar God wist het natuurlijk wel.

En later spreekt Hij met Kaïn en zegt:

En de HEERE zei tegen Kaïn: Waar is Abel, uw broer? En hij zei: Ik weet het niet; ben ik de hoeder van mijn broer?

GENESIS 4:9

En Kaïn zegt:

Ik weet het niet. Moet ik soms op mijn broer passen?

En dan zegt God: 'Ik weet waar hij is. Dat is Mij niet onbekend.' Maar Hij spreekt alsof Hij dat wel is. Hij gaat met een mens om alsof Hij Zelf ook een mens met beperkte kennis is.

Wanneer Hij in Genesis 18 tegen Abraham zegt:

Ik ga naar Sodom en Gomorra, want Ik heb gehoord dat hun goddeloosheid daar heel groot is.

GENESIS 18:20-21

En Hij zegt:

Ik zal afdalen om te zien of het zo is. Als dat zo is, zal Ik het weten.

GENESIS 18:21

God zegt dat alsof Hij nog niet weet of Sodom echt zo slecht is. Dit gaat er niet over dat God de toekomst niet kent. Het gaat erover dat Hij niet weet wat er op dit moment gebeurt, slechts een paar kilometer verderop. Het is duidelijk dat God in die gevallen spreekt alsof Hij dingen niet weet die Hij in werkelijkheid wel weet. Dit is antropomorf: God in de gedaante van een mens, Die in de gedaante van een mens verschijnt en met mensen omgaat alsof Hij een mens is.

Weet je nog hoe er in Genesis 11 staat dat God, toen ze de toren van Babel aan het bouwen waren, zei:

Laten Wij afdalen om te zien wat ze daar aan het bouwen zijn.

GENESIS 11:5-7

Zo van: ‘Ik kan het vanaf hier niet helemaal zien. Die enorme toren die ze aan het bouwen zijn, die tot in de lucht moet reiken. Ze gaan Ons hier van Onze troon stoten. Ik kan het niet helemaal onderscheiden. Jij wel? Laten We daarheen gaan om te zien wat ze aan het doen zijn’, zegt Hij. Daarmee toont Hij Zijn minachting voor dit stoutmoedige project van de mens: een toren met zijn top in de hemel. God kan hem niet eens zien vanaf de plek waar Hij zit. Hij moet naar beneden gaan.

Maar dat is allemaal antropomorfe taal, en daar zullen we mee moeten omgaan. Soms is het onbetwistbaar zo dat God spreekt alsof Hij iets niet weet, of alsof Hij iets niet kan zien. Of alsof Hij met mensen omgaat alsof Hij dezelfde beperkingen heeft als mensen, terwijl Hij die in werkelijkheid niet heeft. Dus zegt Hij:

Maar Saul en het volk spaarden Agag, de beste schapen en runderen, en wat bijna het beste was, de lammeren en alles wat goed was. Zij wilden die niet met de ban slaan. Maar elk gebruiksvoorwerp dat waardeloos en vergaan was, sloegen zij met de ban. Toen kwam het woord van de HEERE tot Samuel: Ik heb er berouw over dat Ik Saul tot koning aangesteld heb, omdat hij zich van achter Mij afgekeerd heeft en Mijn woorden niet uitgevoerd heeft. Samuel was hierdoor diep geschokt en hij riep de hele nacht tot de HEERE.

1 SAMUEL 15:9-11

En toch kan het haast niet zo zijn dat God niet wist hoe Saul zou zijn. Hij kende Saul door en door voordat Hij Saul ooit als koning aanstelde. Hij wist wat de zwakheden van die man waren, enzovoort.

6

Samuels verdriet en Sauls uitvluchten

Samuel droeg Saul echt een warm hart toe. Hij voelde zich waarschijnlijk verantwoordelijk voor hem. Hoewel God Samuel had opgedragen te doen wat hij deed, was Samuel toch de man geweest die Saul had aangesteld, die Saul had aangemoedigd, die Saul zijn opdracht had gegeven. Daarom was hij er heel nauw bij betrokken en ging het hem aan het hart of Saul zou slagen. En het deed Samuel verdriet te horen dat God echt klaar was met Saul. En dat terwijl Samuel er toch al een beetje moeite mee had gehad dat Saul koning werd gemaakt. Maar blijkbaar had hij toch medelijden met die man.

Dus stond Samuel vroeg in de ochtend op. Hij had de hele nacht voor Saul gepleit, nietwaar? Blijkbaar had hij niet geslapen. Hij riep de hele nacht tot de Heere.

Samuel stond 's morgens vroeg op en ging Saul tegemoet. Het werd Samuel verteld: Saul is in Karmel gekomen, en zie, hij heeft een gedenkteken voor zich opgericht. Daarna is hij omgekeerd en is hij doorgereisd en naar Gilgal gegaan.

1 SAMUEL 15:12

Toen kwam Samuel bij Saul, en Saul zei tegen hem: Wees gezegend door de HEERE! Ik heb het woord van de HEERE uitgevoerd.

1 SAMUEL 15:13

Maar Samuel zei: Wat is dan dat geblaas van schapen en dat geloei van runderen dat ik hoor? Saul zei: Zij hebben die van de Amalekieten meegebracht.

1 SAMUEL 15:14-15

Let op: 'zij', niet 'ik'.

Saul zei: Die heeft men van de Amalekieten meegebracht, want het volk heeft de beste schapen en runderen gespaard om de HEERE, uw God, te offeren, maar het overige hebben wij met de ban geslagen.

1 SAMUEL 15:15

Let op: bij wat er gehoorzaam was gedaan, was het 'wij'. Bij de ongehoorzaamheid was het 'zij'. Het volk heeft de schapen gespaard, maar wij hebben de rest gedood. Het doden was wat we moesten doen. Dat heb ik gedaan. Daar was ik bij betrokken. Maar bij het deel dat ongehoorzaam was, was ik niet noodzakelijkerwijs betrokken. Dat deden andere mensen dan ik.

Natuurlijk, zelfs als dat strikt genomen waar was, kon hij niet van zijn verantwoordelijkheid worden ontslagen. Het volk handelde onder zijn bevel. Als hij niet wilde dat ze hen spaarden, had hij hun kunnen bevelen hen te doden. Dus hij ontloopt hier zijn verantwoordelijkheid.

7

Gehoorzamen is beter dan offers brengen

Toen zei Samuel tegen Saul: Houd op, dan zal ik u vertellen wat de HEERE vannacht tot mij gesproken heeft. En Saul zei tegen hem: Spreek.

1 SAMUEL 15:16

Samuel zei: Was u niet het hoofd van de stammen van Israël toen u klein was in uw eigen ogen? Heeft de HEERE u niet tot koning over Israël gezalfd? De HEERE heeft u op pad gestuurd met de opdracht: Ga de zondaars, de Amalekieten, volledig uitroeien en strijd tegen hen totdat zij vernietigd zijn. Waarom hebt u dan niet naar de stem van de HEERE geluisterd? Waarom bent u op de buit aangevallen en hebt u gedaan wat slecht is in de ogen van de HEERE?

1 SAMUEL 15:17-19

Nu beschuldigt hij Saul er eigenlijk van dat hij Agag en de schapen als buit heeft meegenomen. Let op: in vers 15 had Saul gezegd dat het volk de beste schapen en runderen had gespaard om die als offer aan de Heere te brengen. Maar Samuel zegt in feite:

Waarom hebt u niet geluisterd naar de stem van de HEERE, maar bent u op de buit aangevallen en hebt u gedaan wat slecht was in de ogen van de HEERE?

1 SAMUEL 15:19

En Saul zei tegen Samuel — in vers 20 hield hij hetzelfde vol:

Toen zei Saul tegen Samuel: Ik heb toch geluisterd naar de stem van de HEERE, en ben toch de weg gegaan waarop de HEERE mij gezonden heeft! Ik heb Agag, de koning van de Amalekieten, meegebracht, maar de Amalekieten heb ik met de ban geslagen. Het volk heeft van de buit genomen, schapen en runderen, het beste van wat onder de ban valt, om de HEERE, uw God, te offeren in Gilgal.

1 SAMUEL 15:20-21

Maar Samuel zei: Heeft de HEERE evenveel behagen in brandoffers en slachtoffers als in het gehoorzamen aan de stem van de HEERE? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerkzaam zijn beter dan het vet van rammen.

1 SAMUEL 15:22

Het is belangrijker om naar God te luisteren dan om het vet van rammen op het altaar te offeren.

Want opstandigheid is een zonde van waarzeggerij, en tegenstreven is afgoderij en beeldendienst. Omdat u het woord van de HEERE verworpen hebt, heeft Hij u verworpen, zodat u geen koning meer zult zijn.

1 SAMUEL 15:23

Toen zei Saul tegen Samuel: Ik heb gezondigd, omdat ik het bevel van de HEERE en uw woorden overtreden heb, want ik was bevreesd voor het volk en heb naar hun stem geluisterd. Nu dan, vergeef mij toch mijn zonde, en keer met mij terug, dan zal ik mij voor de HEERE neerbuigen. Maar Samuel zei tegen Saul: Ik zal niet met u terugkeren. Omdat u het woord van de HEERE verworpen hebt, heeft de HEERE u verworpen, zodat u geen koning meer over Israël zult zijn.

1 SAMUEL 15:24-26

8

Zonde ontkennen in plaats van zich bekeren

Saul is echt een goed voorbeeld om te bestuderen hoe mensen op schuld reageren wanneer ze zich eenvoudigweg zouden moeten bekeren. Ze doen allerlei andere dingen om zich maar niet te hoeven bekeren. Beking is echt iets wat iedereen op elk

moment kan doen, als ze zich vernederen en besluiten het te doen, toe te geven dat ze fout zitten. Maar op de een of andere manier verzetten mensen zich daar soms tegen.

Saul wordt met zijn ongehoorzaamheid geconfronteerd, en hij had meteen vanaf het begin kunnen zeggen: 'Dat was echt verkeerd van me. Ik heb het echt verknald. Het spijt me.' Of dat nu goed voor hem zou hebben uitgepakt of niet, weten we nog niet. Maar dat deed hij niet.

Het eerste wat hij deed toen Samuel verscheen, was zeggen:

Toen kwam Samuel bij Saul, en Saul zei tegen hem:
Wees gezegend door de HEERE! Ik heb het woord van de
HEERE uitgevoerd.

1 SAMUEL 15:13

Hij ontkende dat hij iets verkeerd had gedaan. Hij erkende niet eens dat er iets was gebeurd dat niet overeenkwam met wat God had gezegd. Dat is waarschijnlijk de eerste neiging van mensen die zondigen: verbergen dat het is gebeurd, in feite doen alsof er helemaal niets verkeerd is gedaan.

En toen werd hij betrapt.

Toen zei Samuel: Wat is dit dan voor een geluid van schapen in mijn oren, en een geluid van runderen, dat ik hoor?

1 SAMUEL 15:14

En hij zei:

Saul zei: Die heeft men van de Amalekieten meegebracht, want het volk heeft de beste schapen en runderen gespaard om de HEERE, uw God, te offeren, maar het overige hebben wij met de ban geslagen.

1 SAMUEL 15:15

Eigenlijk had iemand anders het gedaan. En hij hield vast aan dat verhaal. Beide keren zei hij dat het volk de beste schapen en runderen had gespaard, in vers 15 en vers 21.

9

De schuld op anderen afschuiven

En vervolgens gaf hij zelfs toe dat het zijn schuld was, maar hij zei in vers 24:

Toen zei Saul tegen Samuel: Ik heb gezondigd, omdat ik het bevel van de HEERE en uw woorden overtreden heb, want ik was bevreesd voor het volk en heb naar hun stem geluisterd. Nu dan, vergeef mij toch mijn zonde, en keer met mij terug, dan zal ik mij voor de HEERE neerbuigen.

1 SAMUEL 15:24-25

Met andere woorden: dit was niet echt wat ik wilde doen. Dit is wat andere mensen deden en wilden doen. Ze waren met meer dan ik. Ik wilde hun niet tegen de haren in strijken. Zij vonden het zonde om al dat goede vlees te verspillen. En dus hebben de andere mensen het gedaan. Of ze hebben me beïnvloed. Of ze hebben me geïntimideerd. Er was hier sprake van ongehoorzaamheid, en ik heb niet gedaan wat ik moest doen, maar het lag eigenlijk niet zozeer aan mij als wel aan andere mensen en de manier waarop ze me onder druk zetten.

Dat is natuurlijk een andere manier waarop mensen reageren in plaats van zich gewoon te bekeren. Ze nemen geen verantwoordelijkheid. Ze zeggen dat het aan iemand anders ligt. Ik ben door mijn ouders mishandeld. Ik ben door mijn gymleraar bespot. Ik ben in de steek gelaten door de mensen die voor me hadden moeten zorgen. Vrienden hebben me een mes in de rug gestoken. Mijn wangedrag is eigenlijk niet mijn schuld. Er zijn andere mensen bij betrokken. Of: ik was niet echt de aanvoerder van deze bende misdadigers. Dat was wat de groep deed. Ik was bang om iets anders te doen.

Er zijn allerlei manieren waarop we het laten klinken alsof we niet echt verantwoordelijk zijn voor onze ongehoorzaamheid. Meestal kunnen we wel proberen een manier te vinden om de schuld af te schuiven. Dat deed Adam ook. Hij zei:

Toen zei Adam: De vrouw die U gaf om bij mij te zijn, die heeft mij van die boom gegeven en ik heb ervan gegeten.

GENESIS 3:12

Altijd proberen om op zijn minst de schuld te verdelen, als we die al niet helemaal kunnen afschuiven. Ik was het niet alleen; we hebben dat allemaal gedaan. Iedereen doet dat. Iedereen doet dit. Deze zonde — het kan wel zijn dat de Bijbel dit verbiedt, maar iedereen doet dat. Hoe kan het dan voor mij verkeerd zijn? Of als het voor mij verkeerd is, is het niet verkeerder dan voor alle anderen. Er zijn andere mensen bij betrokken; er zijn andere mensen verantwoordelijk.

Dat kan waar zijn. Het kan helemaal waar zijn dat Saul bang was voor het volk, en dat het volk bezwaar had tegen het idee om die dieren gewoon af te slachten in plaats van ze te offeren of op te eten. Dat is waar, maar het doet er duidelijk niet toe. Saul is verantwoordelijk voor zijn eigen verantwoordelijkheid, niet voor die van andere mensen. Als iemand anders ongehoorzaam was, dan zou dat tussen die persoon en God zijn. Maar jouw gehoorzaamheid is iets tussen jou en God. Dus met het afschuiven van de schuld kom je er ook niet.

10

Goede bedoelingen als excuus voor zonde

Het andere wat hij hier deed, was dat hij er een godsdienstig motief aan gaf. We hebben niet gedaan wat God zei dat we moesten doen. We hebben die dieren inderdaad in leven gelaten, maar we waren van plan om aan de Heere te offeren. God zou daar blij mee moeten zijn, want nu hebben we iets om te offeren en kunnen we Hem nu aanbidden. Natuurlijk zegt Spreuken:

Het offer van goddelozen is voor de HEERE een gruwel, maar het gebed van oprechten is Hem welgevallig.

SPREUKEN 15:8

En Samuel zei:

Maar Samuel zei: Heeft de HEERE evenveel behagen in brandoffers en slachtoffers als in het gehoorzamen aan de stem van de HEERE? Zie, gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerkzaam zijn beter dan het vet van rammen.

1 SAMUEL 15:22

Heel vaak zoeken mensen, wanneer ze gezondigd hebben en daarop zijn aangesproken, excuses op grond van hun goede bedoelingen. Wat ik deed was strikt genomen verkeerd, maar ik had goede bedoelingen, waardige bedoelingen. Ik wilde God hier eigenlijk mee verheerlijken. Ik wilde dit als een offer aan de Heere aanbieden. Of ik had eigenlijk iets goeds voor ogen als uitkomst hiervan, iets wat God zou goedkeuren. Hoewel de daden zelf misschien niet door God goedgekeurd zouden worden, zou de uitkomst die ik voor ogen had iets zijn waar God blij mee zou zijn.

Dus proberen we vaak iets goeds te vinden aan wat we verkeerd hebben gedaan, en zeggen we: 'Nou, zie je, zo erg was het uiteindelijk niet, want kijk eens wat voor goeds eruit is voortgekomen.' Stel dat twee mensen overspel plegen. De vrouw wordt zwanger en het kind groeit op tot een evangelist. Betekent dat dan dat hun overspel

niet slecht was? Alleen maar omdat God de situatie ten goede heeft gekeerd, omdat God er iets uit heeft gehaald dat goed heeft uitgepakt. God kan elke situatie ten goede keren. Dat betekent niet dat degenen die erbij betrokken waren, die daarbij verkeerde dingen hebben gedaan, vrijuit gaan.

Eerst is het een poging om het te verdoezelen:

Ik heb alles gedaan wat de HEERE heeft gezegd.

1 SAMUEL 15:13

Toen werd hij betrapt, en zei hij: 'Nou, dat kwam eigenlijk door de invloed van andere mensen die dat deden. Dat was iemand anders. Die persoon heeft me verleid. Die persoon heeft me geïntimideerd. Die persoon heeft me misleid.' Dat zei Eva over de slang:

**En de HEERE God zei tegen de vrouw: Wat hebt u daar gedaan!
En de vrouw zei: De slang heeft mij bedrogen en ik heb
ervan gegeten.**

GENESIS 3:13

Dat kan waar zijn, maar het doet er niet toe. Waar ligt jouw verantwoordelijkheid in die zaak?

Dan is er natuurlijk dit: strikt genomen was wat we deden verboden, maar de bedoelingen en wat we ermee wilden bereiken waren goed. Ik weet zeker dat zakenmensen die hun integriteit op het spel zetten dit argument zouden kunnen gebruiken. Ik betaal mijn tienden. Hoe meer ik verdien, hoe meer ik aan de gemeente kan geven. En ik kan veel meer geld verdienen als ik het wat minder nauw neem met mijn eerlijkheid, als ik advertenties of facturen vervals, of iets dergelijks. Als ik hier en daar wat sjoemel en dingen doe die strikt genomen niet echt eerlijk en waarheidsgetrouw zijn, dan ben ik van plan om met deze welvaart goede dingen te doen. Ik heb zelfs een toezegging gedaan. Ik ga vijftien procent van deze transactie aan God geven. Ik heb een paar duistere dingen moeten doen om het voor elkaar te krijgen, maar God zal er iets aan overhouden. Dat maakt het goed.

Nee, dat doet het niet. God hecht meer belang aan gehoorzaamheid dan aan godsdienstige handelingen die in veel gevallen misschien worden verricht om ongehoorzaamheid te verdoezelen. Een van de doelen van brandoffers was verzoening te doen voor zonde. Maar dat betekende niet dat je eropuit kon gaan om te zondigen, zodat je een offer kon brengen om dat te bedekken. God wil liever dat je gehoorzaamt dan dat je het offer brengt omdat je ongehoorzaam bent geweest.

11

Opstandigheid, toverij en boze geesten

Toen hij zei:

Want opstandigheid is een zonde van waarzeggerij, en tegenstreven is afgoderij en beeldendienst. Omdat u het woord van de HEERE verworpen hebt, heeft Hij u verworpen, zodat u geen koning meer zult zijn.

1 SAMUEL 15:23

waarom lijkt het dan op toverij? Ik denk dat opstandigheid en toverij iets gemeen hebben, en dat is dat ze mensen openstellen voor de invloed en de beheersing van de duivel. Zelfs bezetenheid door demonen is volgens mij vaak het gevolg van betrokkenheid bij toverij of occulte dingen. Een van de meest voorkomende manieren waarop mensen volgens mij onder de macht van demonen komen, is door compromissen te sluiten op het gebied van het occulte. Maar opstandigheid verschilt daar niet veel van. Opstandigheid tegen God is ook zo iets wat de deur voor de vijand opent.

Ik geloof dat ik je al eerder een Schriftgedeelte heb laten zien dat mij die indruk geeft. In Spreuken hoofdstuk 17, vers 11, staat:

Een opstandige zoekt slechts het kwade, en er zal een meedogenloze bode naar hem toe gestuurd worden.

SPREUKEN 17:11

Het woord ‘boodschapper’ is in het Hebreeuws hetzelfde woord als ‘engel’.

Een wrede boodschapper of een wrede engel zal tegen hem worden gezonden. Saul ondervond beslist dat er een wrede boodschapper tegen hem werd gezonden. Een boze geest van de Heere kwam tegen hem, en hij kwam blijkbaar onder de macht van een demon. Hoe kwam dat? Door zijn opstandigheid.

Hij raakte niet meteen daadwerkelijk betrokken bij toverij. Later in zijn leven wel, en misschien was dat ook niet zo verrassend. Als je eenmaal in opstand bent gekomen tegen God, is er niet zo veel verschil tussen dat en uiteindelijk naar de heks van Endor gaan en je met toverij zelf inlaten. Het zijn allebei dingen die iemand openstellen voor de invloed van boze geesten.

Dus Salomo, die twee generaties na Saul schrijft en heel goed op de hoogte is van Sauls verhaal, zegt:

Een slecht mens wil alleen maar in opstand komen, en daarom zal er een wrede engel op hem afgestuurd worden.

Het klinkt alsof God, of misschien de duivel, of allebei, een wrede engel zal sturen tegen degene die opstandig is. In die zin is opstandigheid dus als de zonde van toverij. Als je eenmaal op het terrein van de opstandigheid bevindt, is de stap naar daadwerkelijke toverij natuurlijk niet groot, zoals we bij Saul zien. Hier is hij opstandig. Later bezoekt hij een heks. Daartussenin wordt er een boze geest naar hem gezonden. Hij heeft zich opengesteld voor demonische machten, zoals we zo meteen zullen zien.

12

Sauls bekentenis om koning te blijven

Toen zei Saul tegen Samuel, in vers 24:

Ik heb gezondigd en ik heb de regels overtreden.

Het klinkt alsof hij eerlijk voor de dag komt. Natuurlijk zegt hij:

Toen zei Saul tegen Samuel: Ik heb gezondigd, omdat ik het bevel van de HEERE en uw woorden overtreden heb, want ik was bevreesd voor het volk en heb naar hun stem geluisterd. Nu dan, vergeef mij toch mijn zonde, en keer met mij terug, dan zal ik mij voor de HEERE neerbuigen.

1 SAMUEL 15:24-25

Hij houdt hier nog steeds een beetje een excuus voor zichzelf achter de hand. ‘Die mensen, zij zijn met meer dan ik. Ik was bang dat ik met een opstand te maken zou krijgen. Maar ik geef toe dat wat ik deed verkeerd was.’ Dit is de eerste keer dat hij dat toegeeft. ‘Ik heb inderdaad gezondigd.’

Dus komt nu alles goed? Waarom gaf hij uiteindelijk toe en zei hij: ‘Ik heb gezondigd’, terwijl hij zich zo lang tegen die bekentenis had verzet? Kijk eens wat Samuel zojuist had gezegd:

Want opstandigheid is een zonde van waarzeggerij, en tegenstreven is afgoderij en beeldendienst. Omdat u het woord van de HEERE verworpen hebt, heeft Hij u verworpen, zodat u geen koning meer zult zijn.

1 SAMUEL 15:23

Hoe terughoudend Saul er aanvankelijk ook tegenover stond om zelfs maar koning te worden, hij was eraan gewend geraakt. Het beviel hem. Hij was tot de conclusie gekomen dat koning zijn zo slecht nog niet was. Het is beter dan achter het vee aan lopen op de boerderij van zijn vader. Beter om mensen te hebben die hem volgen, hem steunen, onder zijn bevel vechten en doen wat hij hun opdraagt. Hij was daar blijkbaar steeds meer plezier in gaan krijgen. Het duurde niet lang voordat hij zei: ‘Dit is een goed leven.’

Nu krijgt hij te horen dat God hem als koning heeft verworpen. Toen besepte hij plotseling dat hij er echt ernst mee moest maken. ‘Nou, ik heb gezondigd. Nu zal ik zeggen dat ik gezondigd heb.’ Maar is dit werkelijk bekering, of trekt hij zijn woorden in omdat dat hem nu goed uitkomt? Zegt hij eigenlijk: ‘Goed, als God alles van me gaat afnemen wat ik heb en wat ik wil, dan zal ik doen wat Hij maar wil. Wat wil Hij dat ik doe? Wat wil Hij dat ik zeg? Moet ik zeggen dat ik gezondigd heb? Goed, ik heb gezondigd. Natuurlijk deed ik het omdat ik me door andere mensen liet intimideren. Maar ik zal die woorden wel zeggen als dat de woorden zijn die je wilt horen.’

Samuel zei tegen Saul:

Maar Samuel zei tegen Saul: Ik zal niet met u terugkeren. Omdat u het woord van de HEERE verworpen hebt, heeft de HEERE u verworpen, zodat u geen koning meer over Israël zult zijn.

1 SAMUEL 15:26

Als Saul werkelijk berouw had gehad, weet ik niet of Samuel of de Heere hetzelfde standpunt zou hebben ingenomen. Maar hoewel Saul zei: ‘Ik heb gezondigd’, zegt Samuel: ‘Nee, je hebt het woord van de Heere verworpen’, alsof dat nog steeds je huidige houding is. Je hebt het Woord van de Heere nog steeds verworpen, en daarom heeft God jou verworpen. Ik kan je niet steunen.

13

Het koningschap wordt van Saul afgescheurd

Toen Samuel zich omdraaide om weg te gaan, vers 27:

Toen Samuel zich omkeerde om weg te gaan, greep hij een punt van zijn mantel, maar deze scheurde.

1 SAMUEL 15:27

Samuel zei tegen hem:

De HEERE heeft vandaag het koningschap over Israël van u afgescheurd en het gegeven aan een naaste van u die beter is dan u.

1 SAMUEL 15:28-29

En ook ‘de Kracht van Israël’ — een aanduiding voor God — zal niet liegen of van gedachten veranderen, want Hij is geen mens die van gedachten verandert.

Eigenlijk staat er in het Hebreeuws het woord voor ‘berouw hebben’. Maar de vertalers van de New King James zijn wat huiverig om te spreken over God Die berouw heeft. Er zijn momenten waarop de Bijbel zegt dat God inderdaad berouw had. In het verhaal van Jona, toen God zag dat de Ninevieten zich bekeerden, staat er dat Hij berouw had over het onheil dat Hij hun had gezegd te zullen aandoen. Hij vernietigde hen niet. Zo zegt God ook in Jeremia hoofdstuk 18:

Als Ik onheil over een volk of natie aankondig en zij zich van hun slechte wegen afkeren, zal Ik berouw hebben.

JEREMIA 18:7-8

De spreker gebruikt hier het Engelse woord ‘repent’.

Maar in de New King James staat er:

‘I will relent’, oftewel: ‘Ik zal op Mijn besluit terugkomen.’

‘Relent’ klinkt, wat de Engelse lettergrepen betreft, ongeveer als ‘repent’, en het heeft waarschijnlijk vrijwel dezelfde betekenis. Maar in feite zegt God:

Ik zal hierover van gedachten veranderen. Ik zal erop terugkomen.

Hier staat dat God hierover niet van gedachten zal veranderen. Hij is geen mens die je kunt overhalen. Met andere woorden: ‘Saul, je probeert mij over te halen om van gedachten te veranderen. Zelfs als je daarin slaagt, kun je God niet van gedachten laten

veranderen. Hij is Degene Die deze beslissing heeft genomen. Hij is geen mens zoals ik, die misschien overgehaald kan worden om hierover van gedachten te veranderen. God houdt hier voet bij stuk. Hij zal hier geen berouw over krijgen.'

Toen zei hij:

Hij zei: Ik heb gezondigd; eer mij nu toch voor de oudsten van mijn volk en voor Israël. Keer met mij terug, zodat ik mij voor de HEERE, uw God, zal neerbuigen.

1 SAMUEL 15:30

Samuel had nog wel enig medeleven met Saul, maar hij zou geen compromis sluiten. Ik denk dat hij vond dat Saul aan het einde van dit alles aanzienlijk meer gebroken was. Blijkbaar besloot Samuel met hem mee te gaan en daadwerkelijk een offer te brengen. Dat is wat aanbidding betekent.

[Vertalersnoot: De spreker gebruikt hier het Engelse woord 'worship' en legt dit in deze context uit als het brengen van een offer. De HSV gebruikt in het aangehaalde vers 'neerbuigen'.]

14

Samuel voltrekt het oordeel over Agag

Toen zei Samuel:

Toen zei Samuel: Breng Agag, de koning van de Amalekieten, bij mij. Agag ging fier naar hem toe, en Agag zei: De bitterheid van de dood is beslist geweken!

1 SAMUEL 15:32

Dat wil zeggen, Agag dacht: 'Als ze me op het slagveld niet hebben gedood, betwijfel ik of ze me nu nog zullen doden, nu alle gemoederen tot bedaren zijn gekomen en zo. We zitten niet meer midden in het heetst van de strijd.' Hij leek te denken dat het gevaar

om gedood te worden geweken was. Maar Samuel zei tegen Agag:

Maar Samuel zei: Zoals uw zwaard de vrouwen van hun kinderen beroofd heeft, zo zal onder de vrouwen uw moeder van haar kinderen beroofd worden. Toen hakte Samuel Agag in stukken, voor het aangezicht van de HEERE in Gilgal.

1 SAMUEL 15:33

Dit is behoorlijk bloeddorstig, maar hij maakte heel duidelijk dat die man zelf veel andere mensen had gedood en dat hij de doodstraf verdiende voor wat hij had gedaan. Net als die keer waar verteld wordt dat de mannen van Israël de duimen en grote tenen van die koning hadden afgehakt. Wij denken: ‘Wat barbaars!’ Toch zei die koning zelf:

Toen zei Adoni-Bezek: Zeventig koningen, van wie de duimen van hun handen en hun grote tenen afgehakt waren, zaten onder mijn tafel en raapten de kruimels op. Zoals ik met anderen gedaan heb, zo heeft God mij vergolden. En zij brachten hem naar Jeruzalem en hij stierf daar.

RICHTEREN 1:7

We lezen dat bepaalde mensen zulke zware straffen krijgen en denken: ‘Kan dat echt te rechtvaardigen zijn?’ Maar meestal weten we niet wat die mensen hebben gedaan, al moeten we aannemen dat ze iets hebben gedaan. In gevallen als dit beseffen we dat hij sterft omdat hij veel andere mensen heeft gedood. Daarvoor sterft hij, niet alleen omdat hij in het verkeerde milieu geboren was of een heiden was. Israël werd er niet op uitgestuurd om alle heidenen te gaan doden.

Nogmaals, daarom is dit niet als een jihad. De jihad van de islam houdt in dat iedereen bekeerd of gedood moet worden. Natuurlijk stellen niet alle moslims het zo voor, maar het is wel in overeenstemming met wat Mohammed heeft gezegd. Het gaat er hier dus niet om dat alle niet-Joden uitgeroeid zouden moeten worden. Israël had geen programma om eropuit te trekken en iedereen uit te roeien die niet Joods was of zich

niet tot het jodendom wilde bekeren. Er waren bepaalde volken die onder Gods bijzondere oordeel waren gekomen. Hij gebruikte Israël als het middel om dat oordeel over hen uit te voeren. De Amalekieten hoorden daarbij.

Daarna ging Samuel naar Rama; en Saul ging naar zijn huis in Gibeon waar Saul woonde.

1 SAMUEL 15:34

Wat hij daarna deed, weten we niet. De Amalekieten waren uitgeroeid. De Filistijnen waren verdreven. Wat moet een koning nu doen? Gewoon met zijn hofhouding gaan zitten, denk ik, en koning zijn. Hoe bestuurdde hij het volk? Dat weten we eigenlijk niet. We weten niet veel over zijn bestuur. We weten alleen van de fouten die hij maakte.

Maar hij ging terug naar Gibeon, zijn woonplaats, die soms Gibeon van Benjamin wordt genoemd. Hier wordt die Gibeon van Saul genoemd.

[Vertalersnoot: De Engelse Bijbelvertaling die de spreker aanhaalt heeft hier ‘Gibeon of Saul’, oftewel ‘Gibeon van Saul’. De HSV geeft dit weer als ‘Gibeon waar Saul woonde’.]
Omdat hij de koning was, kwam de stad bekend te staan om het feit dat hij er woonde, in plaats van alleen om de stam waartoe ze behoorde.

15

Verdriet om Saul en zijn gebrek aan berouw

Samuel zag Saul niet meer tot de dag van zijn dood toe, maar Samuel rouwde over Saul. De HEERE had er berouw over dat Hij Saul tot koning over Israël aangesteld had.

1 SAMUEL 15:35

Ze hebben elkaar nooit meer gezien. Maar na Samuels dood hebben ze elkaar nog één keer gezien. Daarvoor zag hij hem niet meer.

Het volgende hoofdstuk begint ermee dat God tegen Samuel zegt:

Toen zei de HEERE tegen Samuel: Hoelang rouwt u om Saul, die Ik immers verworpen heb, zodat hij geen koning over Israël meer zal zijn? Vul uw hoorn met olie, en ga op weg; Ik zend u naar Isai, de Bethlehemit, want Ik heb een koning voor Mij gezien onder zijn zonen.

1 SAMUEL 16:1

Zo krijgen we in hoofdstuk 16 het nogal innemende verhaal waarin David wordt geïntroduceerd. Dat is wel een verademing. Het is verdrietig wat er met Saul gebeurt. Zelfs David vond dat. Hoewel David door Saul werd vervolgd, en Saul hem wilde doden en hem haatte, was David hem als koning echt behoorlijk trouw. Ik denk dat David voldoende inzicht had om te weten dat die man door een boze geest werd gekweld. Toen Saul werd gedood, rouwde David daadwerkelijk om zijn dood. En hij ging er niet op uit om zijn nakomelingen uit te roeien. Mefiboseth, de zoon van Jonathan, werd juist gespaard. Hij was de enige nog levende nakomeling van Saul van wie David wist. David bewees hem barmhartigheid.

De goede mensen, Samuel en David, hadden doorgaans echt medelijden met Saul. En God ook. God had verdriet om Saul. Hij had er verdriet over dat Hij hem koning had gemaakt. Maar:

De Heere vertraagt de belofte niet (zoals sommigen dat als traagheid beschouwen), maar Hij heeft geduld met ons en wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen.

2 PETRUS 3:9

Het is alleen zo dat Saul, wanneer hij zich in een situatie bevond waarin een wijzer man zich zou hebben bekeerd, alle mogelijke uitvluchten gebruikte om zich maar niet te hoeven bekeren.

Hij ontkende dat hij iets verkeerd had gedaan, probeerde anderen erbij te betrekken en hun de schuld in de schoenen te schuiven, of probeerde het te rechtvaardigen met ‘het doel heiligt de middelen’: ‘Wat ik heb gedaan is slecht, maar het resultaat was dat God werd aanbeden. Dat is iets goeds.’ Of hij legde daadwerkelijk een bekentenis af, een manipulatieve bekentenis die bedoeld was om te krijgen wat hij wilde: dat God van gedachten zou veranderen en hem koning zou laten blijven.

Saul was geen man die nederig genoeg was om zich te bekeren wanneer hij dat moest doen, hoewel hij toch tamelijk nederig was begonnen, zou je denken. Hij wekte in het begin zeker de indruk een nederig man te zijn. Tegen het einde was die man beslist niet nederig.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Samuel 15:1-3
- 1 Samuel 15:4
- 1 Samuel 15:5-6
- 1 Samuel 15:7
- 1 Samuel 15:8-9
- 1 Samuel 15:10-11
- 1 Samuel 13:13-14
- Genesis 6:6
- Genesis 3:10
- Genesis 4:9
- Genesis 18:20-21
- Genesis 18:21
- Genesis 11:5-7
- 1 Samuel 15:9-11
- 1 Samuel 15:12
- 1 Samuel 15:13
- 1 Samuel 15:14-15
- 1 Samuel 15:15

- 1 Samuel 15:16
- 1 Samuel 15:17-19
- 1 Samuel 15:19
- 1 Samuel 15:20-21
- 1 Samuel 15:22
- 1 Samuel 15:23
- 1 Samuel 15:24-26
- 1 Samuel 15:14
- 1 Samuel 15:24-25
- Genesis 3:12
- Spreuken 15:8
- Genesis 3:13
- Spreuken 17:11
- 1 Samuel 15:26
- 1 Samuel 15:27
- 1 Samuel 15:28-29
- Jeremia 18:7-8
- 1 Samuel 15:30
- 1 Samuel 15:32
- 1 Samuel 15:33
- Richteren 1:7
- 1 Samuel 15:34
- 1 Samuel 15:35
- 1 Samuel 16:1
- 2 Petrus 3:9

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.